

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΜΑΪΟΥ 2021

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ξενοφώντας, Ἑλληνικά, Βιβλίο 2, Κεφάλαιο 3 50-56

Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον.

[55] Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἑνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βῶμου ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρῳ καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν.

[56] Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

1. Να μεταφραστεί το απόσπασμα: «ἐκ δὲ τούτου ... πράττετε».

Μονάδες 30

2. Να σχολιάσετε τα λόγια του Κριτία: «παραδίδομεν ὑμῖν Θηραμένην τουτονί κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον.»

(Να εξηγήσετε τη χρήση α' πληθυντικού, καθώς και το γεγονός ότι κατά τον ισχυρισμό του Κριτία ο Θηραμένης έχει καταδικαστεί σύμφωνα με τον νόμο.)

Μονάδες 10

3. Ποια ήταν η στάση του Θηραμένη μπροστά στον θάνατο; Πώς θα την χαρακτηρίζατε;

(Να αναφέρετε δύο παραδείγματα ώστε να τεκμηριώσετε την απάντησή σας).

Μονάδες 10

4. Με βάση το παρακάτω απόσπασμα πώς θα περιγράφατε τα γεγονότα που οδήγησαν στη δεύτερη «παρωδία δίκης» που συντελείται απέναντι στους κατοίκους της Ελευσίνας;

Ἐπειτα ἀπ' αὐτό οἱ Τριάντα, κρίνοντας ὅτι ἡ θέση τοὺς εἶχε κλονιστεῖ, ἀποφάσισαν νὰ κάνουν δίκη τοὺς τὴν Εὐευσίνα γιὰ νὰ τὴν ἔχουν καταφύγιο σ' ὥρα ἀνάγκης. Πήγαν λοιπὸν ἐκεῖ ὁ Κριτίας κ' οἱ ἄλλοι συνάδελφοι τοῦ, ἔχοντας δώσει ἀπὸ πρὶν ὁδηγίες στὸ ἱππικό, κ' ἔκαναν ἐπιθεώρηση στοὺς Εὐευσίνιους. Κατόπι, με τὸ πρόσχημα ὅτι ἤθελαν νὰ ξέρουν πόσοι εἶναι καὶ πόση πρόσθετη φρουρὰ θὰ χρειαστοῦν, πρόσταξαν νὰ τοὺς καταγράψουν ὅλους, καὶ ὁ καθένας ποὺ θὰ καταγραφόταν νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴ μικρὴ πύλη πρὸς τὴ θάλασσα. Στὸ γυαλό ὅμως εἶχαν τοποθετήσῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοὺς ἱππεῖς, κ' ἕνα-ἕνα ποὺ ἔβγαινε τὸν ἄρπαζαν οἱ βοηθοὶ τοὺς καὶ τὸν ἔδεναν χερσὶ πόδα.

Ἀφοῦ τοὺς ἔπιασαν ὅλους μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, πρόσταξαν τὸν ἀρχηγό τοῦ ἱππικοῦ Λυσίμαχο νὰ τοὺς πάρῃ καὶ νὰ τοὺς παραδώσῃ στοὺς Ἐντεκα. Τὴν ἄλλη μέρα συγκέντρωσαν στὸ Ὠδεῖο τοὺς ὀπλίτες ποὺ ἦταν γραμμένοι στὸν κατάλογο, καθώς καὶ τοὺς υπόλοιπους ἱππεῖς, καὶ ὁ Κριτίας σηκώθηκε κ' εἶπε:

«Τὸ καθεστὼς, ἄνδρες, δὲν τ' ὀργανώνουμε μόνον γιὰ καλὸ δικό μας, μα ἄλλο τόσο καὶ γιὰ δικό σας. Μία καὶ θαχέτε λοιπὸν μερίδιο στὶς τιμές, πρέπει ναχέτε μερίδιο καὶ στοὺς κινδύνους. Γιὰ τοῦτο εἶν' ἀνάγκη νὰ καταδικάσετε τοὺς Εὐευσίνιους ποὺ πιάσαμε, ὥστε ναχέτε τὶς ἴδιες ἐλπίδες καὶ τοὺς ἴδιους φόβους με μας.»

Καὶ τοὺς ἔδειξε ἕνα σημεῖο, λέγοντας νὰ πάν ἐκεῖ νὰ ψηφίσουν ἕνας-ἕνας, φανερά. Τὸ μισὸ Ὠδεῖο ἦταν γεμάτο ὀπλισμένους Λάκωνες φρουροὺς· ἄλλωστε ὅσοι πολῖτες δε σκοτίζονταν παρὰ μόνον γιὰ τὸ συμφέρον τοὺς τάβλεπαν αὐτὰ με καλὸ μάτι...

Μονάδες 10

5. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες.

- i. Η Κύρου Ανάβασις ανήκει στα ιστορικά έργα του Ξενοφώντα.
- ii. Ο Ξενοφώντας είχε τον χαρακτηρισμό αττική μούσα.
- iii. Ο Ξενοφώντας δεν εντάσσει στο κείμενό του ποιητικές λέξεις και εκφράσεις.
- iv. Πρότυπα του Ξενοφώντα ήταν ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
- v. Το έργο του Θουκυδίδη προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.

Μονάδες 10

6. Ανάμεσα στις λέξεις της στήλης Α' και Β' υπάρχει ετυμολογική συγγένεια. Να γίνει ο συνδυασμός.

Στήλη Α'

- α. πρόσκληση β. διάστημα γ. ουσία δ. λιποβαρής
- ε. αόρατος

Στήλη Β'

- 1. ὀρῶσα 2. ἀπολιπεῖν 3. παρεστηκότος 4. ἐπεκαλεῖτο
- 5. παρῆσαν

Μονάδες 10

7. α. Να γραφεί η γενική ενικού των ουσιαστικών: ὁ κῆρυξ, τοῖς ὑπηρέταις, τὸν ἄνδρα, ἡ βουλή.

Μονάδες 2

β. μεγάλη, καλῶ: Να γραφούν οι υπόλοιποι βαθμοί των επιθέτων.

Μονάδες 3

γ. Να γραφούν οι ακόλουθοι τύποι:

ἐκέλευσε: ο ἴδιος τύπος στον παρακείμενο

λαβόντες: β' ενικό της προστακτικής στον ἴδιο χρόνο

καθορᾷν: γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα

ἄγνοῶ: β' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα

εἶπεῖν: γ' ενικό οριστικής παρατατικού

Μονάδες 5

8. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι λέξεις: Θηραμένην, εισελθόντες, οί ύπηρέται, τὸν ἄνδρα, εἰπεῖν.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ(για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιό σας να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιό σας και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ